

Begäran om yttrande om SOU 2019:16 Mer biogas! För ett hållbart Sverige.

Er beteckning: I2019/03474/E

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Hallands län är i stora delar positiv till de förslag som utredningen föreslår. Ökad användning av biogas skulle bidra till att Sverige kan nå målet om nettonollutsläpp av växthusgaser 2045. En ökad produktion av biogas i Sverige ökar dessutom möjligheterna att uppnå etappmålet för vägtransportsektorn 2030. Länsstyrelsen delar slutsatsen att biogas i första hand ska användas där den gör störst klimatnytta, det vill säga där den ersätter fossil energi i transportsektorn och i industrisektorn.

Länsstyrelsen välkomnar de föreslagna produktionspremierna i stödpaket I. Däremot motsätter sig Länsstyrelsen förslaget att premierna till stor del ska finansieras genom anslaget för klimatinvesteringar.

Länsstyrelsen motsätter sig även förslaget att samla miljöprövningen av biogasanläggningar till en eller ett par länsstyrelser.

Länsstyrelsen menar också att regelförenkling behöver prioriteras när nya styrmedel införs kring biogas.

Synpunkter från Länsstyrelsen i Hallands län

Avsnitt 3.6.5

Även Fordonsgas Sverige avser att bygga fler tankstationer för flytande biogas. Bolaget har beviljats Klimatklivsstöd för flera tankstationer i södra Sverige.

Avsnitt 3.8.1

Länsstyrelsen är tveksam till påståendet att uppemot 20 procent av energianvändningen i länet utgörs av naturgas. Enligt vår bedömning står naturgasen snarare för två procent av energianvändningen (Länsstyrelserna, *Energistatistik – För 18 län med tillhörande kommuner för år 2017* (2019), s. 12).

Avsnitt 7.7.6

Länsstyrelsen delar bedömningen att import av biogas kan medföra att vissa delar av den svenska biogasproduktionen kommer att avvecklas, utifall att nya styrmedel inte införs.

2020-04-15

420-528-2020

Avsnitt 8.1

Länsstyrelsen delar bedömningen att det sammantagna behovet av biogas i svensk ekonomi, för att nå 2045-målet om att Sverige inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser, är betydande. Länsstyrelsen delar också slutsatsen att biogas i första hand ska användas där den gör störst klimatnytta, det vill säga där den ersätter fossil energi i transportsektorn och i industrisektorn. Vidare välkomnas en ökad konkurrens om substrat. Länsstyrelsen instämmer i slutsatsen att konkurrenskraften för inhemsk produktion av biogas behöver förbättras för att öka möjligheterna att uppnå etappmålet för vägtransportsektorn 2030.

Avsnitt 8.7.2

Länsstyrelsen menar att Sveriges höga importberoende av råvaror till biodrivmedel är problematiskt. Detta dels för att en majoritet av EU-länderna behöver öka sin användning för att nå EU:s mål om tio procent förnybar energi i transportsektorn 2020, dels med tanke på att Sverige har goda förutsättningar för en kraftigt ökad inhemsk produktion.

Avsnitt 11.3.6

Länsstyrelsen menar att nuvarande styrmedelsportfölj inte är ändamålsenlig utifrån perspektivet att få till stånd produktion av flytande och gasformiga biodrivmedel från inhemska substrat.

Avsnitt 11.4.5

Länsstyrelsen håller med utredarna om att Klimatklivet fungerar relativt väl och att det inte finns behov av kompletterande investeringsstöd specifikt för biogasanläggningar. Under de år som stödet funnits har åtta halländska biogasrelaterade projekt fått stöd via Klimatklivet. Merparten av dessa har haft en betydligt högre klimatnytta än vad som krävs för att få stöd. Åtgärderna förväntas därför att bidra till stora utsläppsminskningar i länet.

Avsnitt 11.5.3

Länsstyrelsen ställer sig bakom utredningens förslag om att inrätta fyra olika fasta produktionspremier, vilka ska fungera som ett komplimenterande styrmedel till skattebefrielsen och till Klimatklivet. Länsstyrelsen är även positiv till att biogasaktörer kan tillhandahållas statliga lån och garantier.

Avsnitt 12.1

Enligt regeringens direktiv skulle utredningens förslag i första hand finansieras inom befintliga anslagsramar. Länsstyrelsen motsätter sig dock att stödpaket I till stor del ska finansieras genom anslaget för klimatinvesteringar (utgiftsområde 20 anslag 1:16). Ett dylikt upplägg riskerar att hämma klimatomställningsarbetet. Dels skulle möjligheterna att få investeringsstöd för biogasanläggningar försämrats, dels minskar utrymmet för andra viktiga omställningsåtgärder. Med tanke på klimatfrågans angelägenhet och biogasens många nyttor menar Länsstyrelsen att stödpaket I bör finansieras på andra sätt än vad utredarna föreslår.

Avsnitt 12.3

Länsstyrelsen menar att de föreslagna målen är bra och rimliga. Länsstyrelsen instämmer även i slutsatsen att målen bör kunna revideras utifall att ny information visar att kostnaderna för att uppnå målen överstiger den samhällsekonomiska nyttan.

2020-04-15

420-528-2020

Avsnitt 12.5

Länsstyrelsen är i huvudsak positiv till de förslag som föreslås i stödpaket I och II. Enligt Länsstyrelsens bedömning finns det ett stort intresse för de föreslagna premierna hos de halländska aktörerna. Länsstyrelsen menar dock att uppgraderingspremien (12.5.3) och premien för förvätskning (12.5.4) även bör ges till andra aktörer än rågasproducenter. I annat fall finns en risk att mindre aktörer missgynnas. Ett bredare stöd skulle däremot möjliggöra en större mångfald av aktörer. I sammanhanget kan nämnas att en aktör, som inte bedriver egen produktion av rågas, har ansökt om Klimatklivsmedel för att uppföra en uppgraderings- och förvätskningsanläggning i Falkenberg. Länsstyrelsen har även varit i kontakt med aktörer som uttryckligen har efterfrågat lån och garantier av den typ som diskuteras i avsnitt 12.5.8.

Avsnitt 12.6

De sammanlagda kostnaderna för de åtgärder som föreslås i stödpaket I är mycket höga. Under första året beräknas kostnaden till 500 miljoner kronor och år 2030 beräknas de statsfinansiella stödkostnaderna att uppgå till 2 000–3 050 miljoner kronor (s. 634). Enligt utredarnas förslag ska 200 respektive 400 miljoner överföras från anslaget för klimatinvesteringar (utgiftsområde 20 anslag 1:16) till biogaspremier under år 1 och år 2. Länsstyrelsen menar att detta, redan på kort sikt, skulle få negativ inverkan och förhindra viktiga investeringar som hade kunnat finansieras genom Klimatklivet och Naturvårdsverkens stöd för laddstationer. Eftersom kostnaderna för de föreslagna produktionspremierna väntas stiga kraftigt fram till 2030, blir det också på längre sikt än viktigare att hitta andra finansieringsalternativ än de som föreslås i utredningen.

Avsnitt 12.9.3

Länsstyrelsen ställer sig bakom förslaget att inrätta kontrollstationer.

Avsnitt 13

Med undantag av förslaget i avsnitt 13.9 ser Länsstyrelsen positivt på förslagen i kapitel 13.

Avsnitt 13.9

Länsstyrelsen motsätter sig utredarens förslag att samla miljöprövningen av biogasanläggningar till en eller ett par länsstyrelser. Antalet miljöprövningsdelegationer är redan lågt. Delegationerna har också en särskild samverkansgrupp och ett gemensamt nätverk, som tagit fram särskilda beslutsstöd för biogasanläggningar för att få en enhetlig tillämpning och kravnivå. Prövningarna av biogasanläggningar fungerar också väl och det finns inte något som tyder på att en koncentration av ärendena skulle göra handläggningen effektivare eller mer enhetlig, tvärtom finns en risk att en ökad koncentration kan få motsatt effekt. Dessutom hänger prövningen av biogasanläggningar ofta samman med annan prövning såsom jordbruk och avfallsanläggningar. Däremot ser Länsstyrelsen positivt på utredarens förslag om att låta Naturvårdsverket utarbeta en vägledning som är gemensam för de myndigheter som bedriver tillsyn över biogasanläggningar. Det skulle ge en större samsyn och ge mer likartade förutsättningar för de som driver tillsyn över biogasanläggningar.

Avsnitt 14.5.4

Länsstyrelsen är kritisk till att öka den administrativ bördan för sökande. Länsstyrelsernas erfarenheter från nuvarande landsbygdsprogram och den samlade regelgivningen är att

2020-04-15

420-528-2020

förenkling och minskad komplexitet måste genomföras för att inte försämra konkurrenskraft och tillväxtnöjligheter. Länsstyrelsen menar också att allmänna hänvisningar till att krav redan ställs är en olämplig utgångspunkt. Under flera år har den administrativa bördan inom jordbruket byggts upp stegvis. Inom ramen för den nationella livsmedelsstrategin har dock regeringen påtalat behovet av regelförenkling och regelutveckling. Flera myndigheter har också fått uppdrag kring detta. Länsstyrelsen menar därför att regelförenkling behöver prioriteras när nya styrmedel kring biogas införs.

Ärendets handläggning

Beslut i detta ärende har fattats av vik. landshövding Jörgen Peters. Energi- och klimatsamordnare Patrik Ekheimer har varit föredragande. I handläggningen medverkade även vik. länsråd Lovisa Ljungberg, enhetschef Cecilia Engström, enhetschef Kristin Ovik, chefsjurist Peter Jupén, miljövårdsdirektör Per Leander och miljövårdshandläggare Liselott Johansson.

Jörgen Peters

Patrik Ekheimer

Så här hanterar länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.